

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 95/18
Luxembourg, 28. junij 2018

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality/LM (Pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu)

Po mnenju generalnega pravobranilca E. Tancheva je treba izvršitev evropskega naloga za prijetje odložiti, če pristojni pravosodni organ ugotovi ne le, da zaradi pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu odreditvene države članice obstaja resnična nevarnost očitnega odrekanja sodnega varstva, ampak tudi, da je oseba, za katero je bil ta nalog izdan, izpostavljena taki nevarnosti

Za ugotovitev, ali je zadevna oseba izpostavljena taki nevarnosti, mora izvršitveni pravosodni organ upoštevati posebne okoliščine glede te osebe in glede kaznivega dejanja, za katero se ta oseba kazensko preganja ali je bila zanj obsojena

LM je državljan Poljske, proti kateremu so poljski organi izdali tri evropske naloge za prijetje z namenom kazenskega pregona zaradi nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami. Po tem, ko je bil 5. maja 2017 prijet na Irskem, ni soglašal s svojo predajo poljskim organom, ker zaradi reforme poljskega pravosodnega sistema obstaja resnična nevarnost, da na Poljskem ne bo deležen poštenega sojenja.

Sodišče je v sodbi Aranyosi in Căldăraru¹ razsodilo, da se izvršitev evropskega naloga za prijetje odloži, če izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da v zvezi z osebo, za katero je izdan ta nalog, obstaja resnična nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Vendar je taka odložitve mogoča le po končanem dvostopenjskem preizkusu. Najprej mora izvršitveni pravosodni organ ugotoviti, ali v odreditveni državi članici zaradi med drugim sistemskih pomanjkljivosti obstaja resnična nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja. Nato se mora ta organ prepričati, da obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo oseba, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, taki nevarnosti izpostavljena. Obstoj sistemskih pomanjkljivosti namreč nujno ne pomeni, da bo zadevna oseba v konkretnem primeru v primeru predaje podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju.

High Court (višje sodišče, Irska), ki odloča o zadevi, Sodišče sprašuje, ali mora izvršitveni pravosodni organ, da bi bil zavezan odložiti izvršitev evropskega naloga za prijetje, v skladu s sodbo Aranyosi in Căldăraru ugotoviti, prvič, da zaradi pomanjkljivosti v poljskem pravosodnem sistemu obstaja resnična nevarnost kršitve pravice do poštenega sojenja, in drugič, da je zadevna oseba izpostavljena taki nevarnosti, ali pa zadostuje, da ugotovi obstoj pomanjkljivosti v poljskem pravosodnem sistemu, pri čemer se mu ni treba prepričati, ali je zadevna oseba tej nevarnosti izpostavljena. High Court (višje sodišče) Sodišče tudi sprašuje, katere informacije in katera jamstva mora po potrebi pridobiti od odreditvenega pravosodnega organa, da to nevarnost izključi.

Ti vprašanji se postavljata v kontekstu razvoja in reform poljskega pravosodnega sistema, zaradi katerih je Komisija 20. decembra 2017 sprejela obrazloženi predlog, s katerim je Svet pozvala, naj v skladu s členom 7(1) PEU ugotovi obstoj očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države na Poljskem.²

¹ Sodba Sodišča z dne 5. aprila 2016 v združenih zadevah [C-404/15 PPU](#) in [C-659/15 PPU](#), glej Sporočilo za medije št. 36/16.

² Predlog sklepa Sveta o ugotovitvi očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države v Republiki Poljski z dne 20. decembra 2017, COM(2017) 835 final.

Generalni pravobranilec Evgeni Tanchev v danes predstavljenih sklepnih predlogih najprej ugotavlja, da se mora izvršitveni pravosodni organ izreči o obstoju resnične nevarnosti kršitve pravice do poštenega sojenja zaradi pomanjkljivosti v poljskem pravosodnem sistemu. V zvezi s tem pojasnjuje, da ni pomembno, da Svet sklepa, h kateremu ga je Komisija pozvala z obrazloženim predlogom, do sedaj ni izdal. Presoja, ki jo bo Svet po potrebi opravil v okviru člena 7(1) PEU, se namreč ne nanaša na enak predmet kot presoja, ki jo opravi izvršitveni pravosodni organ. Prva presoja se nanaša na tveganje kršitve pravne države, druga pa na nevarnost kršitve pravice do poštenega sojenja. V prvem primeru je nevarnost mogoče identificirati, medtem ko v drugem primeru to ni mogoče. Poleg tega bi lahko ugotovitev Sveta o očitnem tveganju hujše kršitve načela pravne države privedla do uvedbe postopka pred Evropskim svetom in nazadnje do zaustavitve izvajanja Okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje³ v zvezi s Poljsko, kar zagotovo ni primer, v katerem izvršitveni pravosodni organ ugotovi resnično nevarnost kršitve pravice do poštenega sojenja.

Generalni pravobranilec dalje navaja, da resnična nevarnost kršitve pravice do poštenega sojenja – in ne prepovedi nečloveškega ali ponižujočega ravnanja, ki se je obravnavala v sodbi Aranyosi in Căldăraru – lahko povzroči obveznost odložitve izvršitve evropskega naloga za prijetje. Medsebojno priznavanje evropskih nalogov za prijetje namreč predpostavlja, da bodo kazenski pregoni, za katere so bili izdani, v odreditveni državi članici izvedeni pred neodvisnim in nepristranskim pravosodnim organom. Če obstaja resnična nevarnost, da postopek, ki se vodi v odreditveni državi članici, ne izpolnjuje te zahteve, predpostavka, na kateri temelji obveznost izvršitve vsakega evropskega naloga za prijetje, ni podana.

Vendar generalni pravobranilec meni, da mora – da bi se izvršitev evropskega naloga za prijetje odložila – obstajati resnična nevarnost očitnega odrekanja sodnega varstva in ne kršitve pravice do poštenega sojenja. Omejitve načela medsebojnega zaupanja je namreč treba razlagati ozko. Dalje je mogoče pravico do poštenega sojenja omejiti, če se s temi omejitvami spoštuje bistvena vsebina te pravice. Zato mora izvršitveni pravosodni organ izvršitev evropskega naloga za prijetje odložiti le, če obstaja resnična nevarnost kršitve *bistvene vsebine* pravice do poštenega sojenja.

Po mnenju generalnega pravobranilca ni mogoče izključiti, da bi neobstoje neodvisnosti sodišč odreditvene države članice *načeloma* lahko pomenil očitno odrekanje sodnega varstva. V takem primeru mora biti ta neobstoje neodvisnosti tako resen, da izničuje poštenost sojenja. Irsko sodišče mora na podlagi teh preudarkov ugotoviti, ali je v *obravnavanem primeru* zatrjevani neobstoje neodvisnosti poljskih sodišč tako resen, da izničuje poštenost sojenja, in zato pomeni očitno odrekanje sodnega varstva. Irsko sodišče se mora pri tem opreti na objektivne, zanesljive, natančne in ustrezno posodobljene podatke, ki dokazujejo resničnost pomanjkljivosti, ki vplivajo na poljski pravosodni sistem. V zvezi s tem se lahko upošteva obrazložen predlog Komisije pod pogojem, da se irsko sodišče seznani z morebitnim razvojem stanja na Poljskem, do katerega je prišlo po tem dokumentu.

Generalni pravobranilec dalje potrjuje, da je izvršitveni pravosodni organ zavezan odložiti izvršitev evropskega naloga za prijetje le, če ugotovi ne le, da zaradi pomanjkljivosti, ki vplivajo na pravosodni sistem odreditvene države članice, ne obstaja očitno odrekanje sodnega varstva, temveč tudi, če bo *zadevna oseba*, za katero je bil ta nalog izdan, tej nevarnosti izpostavljena. Namreč, tudi ob predpostavki, da na Poljskem zaradi nedavnih reform pravosodnega sistema obstaja resnična nevarnost očitnega odrekanja sodnega varstva, na podlagi tega ni mogoče sklepati, da *nobeno* poljsko sodišče ne more, *ne glede na vrsto zadeve*, odločati ob spoštovanju pravice do poštenega sojenja. Zato je treba za dokaz, da je zadevna oseba izpostavljena zadevni nevarnosti očitnega odrekanja sodnega varstva, ugotoviti, da glede te osebe ali kaznivega dejanja, za katero se ta oseba kazensko preganja ali je bila zanj obsojena, obstajajo posebne okoliščine, ki to osebo taki nevarnosti izpostavljajo. Zadevna oseba mora dokazati, da obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da obstaja resnična nevarnost, da bo v odreditveni državi članici izpostavljena očitnemu odrekanju sodnega varstva. Nacionalno sodišče mora presoditi, ali je oseba LM v konkretnem primeru dokazala, kako naj bi pomanjkljivosti v poljskem pravosodnem

³ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34).

sistemu – če bi bile dokazane – preprečevale, da bo o *njeni zadevi* odločalo neodvisno in nepristransko sodišče.

Nazadnje generalni pravobranilec navaja, da je izvršitveni pravosodni organ, če ugotovi, da v odreditveni državi članici obstaja resnična nevarnost očitnega odrekanja sodnega varstva, zavezan, da od izvršitvenega pravosodnega organa zahteva vse potrebne dodatne informacije, ki zadevajo po eni strani zakonodajne spremembe, do katerih je prišlo po informacijah, ki jih ima na voljo, da ugotovi obstoj take nevarnosti, in po drugi strani posebnosti o osebi, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, oziroma o naravi kaznivega dejanja, za katero se ta oseba kazensko preganja ali je bila zanj obsojena.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki s predstavitve sklepnih predlogov so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106